

Breda 05-09-2017

Secretariaat
Postbus 7072
4800 GB Breda

4235809
DIV_STAN

GRF

Aan: Provinciale Staten van Noord Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

i.a.a.: Gedeputeerde Staten van Noord Brabant, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch
B&W Breda, Postbus 90156, 4800 RH Breda
Griffie Breda t.b.v. alle fracties, Postbus 90156, 4800 RH Breda
Projectbureau Bosch & Van Rijn B.V. , Groenmarktstraat 56 3521 AV Utrecht

L.S.

Op basis van het aan ons ter inzage gegeven document Concept MER windmolens langs de A-16, hebben wij als wijkraad ons gebogen over de inhoud en zijn wij tot onderstaande zienswijze gekomen. Hieruit spreekt duidelijk dat wij de concept MER niet volledig vinden en op sommige plaatsen zelfs onjuist. Daarnaast zijn er nog vragen waar voordat er een keuze gemaakt kan worden voor een VKA antwoorden op zouden moeten komen.

Zienswijze Bewoners Komitee Haagse Beemden

De wijkraad Haagse Beemden (BEKOM) heeft de volgende kritische aspecten geconstateerd t.a.v. de opgestelde concept MER voor realisatie van windmolens langs de A-16.

Op hoofdlijnen zijn de volgende zaken in onze ogen niet onderzocht, dan wel niet met de juiste diepgang, terwijl het wel rechtstreeks de leefomgeving en natuur -van de bewoners- van de Haagse Beemden beïnvloedt. De hoofdpunten zijn;

- Er **ontbreekt een onderzoek naar de bodemstructuren** in de strook langs de A-16, terwijl uit het verleden bij de aanleg van de HSL en verbrede A-16 bekend is dat er zogenaamde 'Moerlagen' aanwezig zijn. Bij perforatie van de plaat rivierklei en deze moerlagen bestaat de kans dat er kwelwater ontstaat op de plaats waar deze geperforeerd worden (heien voor de fundering van iedere windmolen), en is de kans groot dat de fundering van een windmolen uiteindelijk op een soort drijfzand gebouwd wordt, en daarmee instabiel.
- De archeologische kaart uit het **deelrapport archeologie** geeft aan dat er noord van Breda diverse gebieden met archeologische waarden aanwezig zijn, ook in de strook die is aangemerkt als mogelijke locaties voor windmolens (blz. 2 van 16 van deelrapport archeologie; *Voor Buitengebied Noord geldt dat op grond van voorkomende archeologische waarde geen bouwwerken geen gebouwen zijnde -hetgeen windmolens zijn- gebouwd mogen worden. Slechts als uit archeologisch onderzoek blijkt dat er ter plaatste geen daadwerkelijke archeologische waarden aanwezig zijn, kan een vergunning afgegeven worden*). In een aantal van de varianten (M3, M8, M9 en M10) is zelfs sprake van een geplande molen op een locatie waar sprake is van een beschermd monument (noord oost

hoek Rooskensdonk).

- Uit het **deelrapport risicoanalyse** blijkt dat er bij diverse varianten (WTBA2, WTB A6, WTBA8, WTBA9 en WTBA10) windmolens gepland zijn binnen de veiligheidszone van de waterzuivering, welke is aangemerkt als een zogenaamd 'risicovolle installatie'. Ongeacht het lage risico dat er lijkt te zijn voor een ongeval (maar zie ook het ontbreken van een bodemstructuur onderzoek, met mogelijk extra risico) is en blijft het wel zo dat bij een eventuele beschadiging of vernieling van de waterzuivering het rioolwater van Breda ongezuiverd geloosd moet worden op de Mark. Daarmee is dan in 1 klap alle duurzame winst van de windmolens voor de gehele levensduur tenietgedaan. De lozing van ongezuiverd rioolwater op de Mark zal een ecologische ramp zijn voor flora en fauna in en om het water. En daar weegt de besparing van CO2 uitstoot voor die twee daar geplande windmolens absoluut niet tegen op.
- Binnen het **deelrapport slagschaduw** ontbreekt een analyse van de gevolgen van slagschaduw voor bedrijven die binnen deze zone zouden kunnen vallen. Ook werknemers die binnen een zone met slagschaduw moeten werken zullen daar last van hebben. Deze overlast is niet onderzocht (althans niet verwoord).
Waar in dit onderdeel ook onvoldoende bij stil is gestaan is het bestaan van werkruimte annex woonruimte. Binnen genoemde zones komen dergelijke situaties meermalig voor. Hiervoor is geen aandacht geweest in het MER-rapport. Men lijkt er van uit te gaan dat de betreffende zones alleen werkgebied zijn en geen woongebied.
- Bij een aantal varianten staan er windmolens gepland op of in de nabijheid van een **waterkering** (Rooskensdonk). De wettelijke bepalingen omtrent wel of niet mogen heien en bouwen in de buurt of op een waterkering zijn hierin zeer duidelijk. Dat is verboden wegens de mogelijkheid van aantasting van de waterkering.
- In het **deelrapport landschap** en ruimtelijke kwaliteit zijn Rooskensdonk en Weimeren volledig verkeerd geïnterpreteerd. In bepaalde gevallen wordt gesproken over doorsnijding of volledig vrij laten van beide gebieden, terwijl deze in de praktijk worden doorsneden, geraakt of molen(s) in geplaatst. Dit is niet echt consequent vanuit een duidelijk herkenbaar afgebakend gebied beredeneerd. Het lijkt erop dat er geredeneerd wordt naar hetgeen het best uitkomt. Zo wordt vermeld;
 - o **M1** Het zuidelijke en meest waardevolle deel van het Markdal (klopt al helemaal niet, want is noordelijk deel) nabij Weimeren/Rooskensdonk blijft grotendeel vrijwaard van turbines. Eén turbine wordt net in het zuidelijk deel geplaatst. Door deze beperkte aantasting blijven zowel landschappelijke als ecologische waarden grotendeels in tact. (vergelijk eens met wat er bij M4 staat met 1 molen in Weimeren).
 - o M4 Weimeren/Rooskensdonk wordt volledig doorsneden door een korte lijnopstelling. (met 1 molen in Weimeren = volledig doorsneden?).
- Voor wat betreft het **deelrapport ecologie** is volgens ons op onvoldoende wijze belicht dat er een aantasting plaatsvindt van de fauna ter plaatse (vooral vogels, maar ook reeën en vossen). In het deelrapport wordt voornamelijk ingegaan op de mogelijke consequenties die er zijn voor Natura 2000 gebieden in de omgeving. Ten eerste gaat het om de fauna ter plekke die onderzocht moet worden op de gevolgen van de mogelijke plaatsing van windmolens in bijv. het gebied Rooskensdonk en Weimeren, maar ook de uitstraling op de 4^e bergboezem. De 4e bergboezem (oost van Rooskensdonk) is niet betrokken bij het onderzoek, terwijl dit juist een natuurgebied is dat zich snel ontwikkelt, en zich in de invloed zone zal bevinden van windmolens omgeving Rooskensdonk. Er is aangegeven dat de effecten onderzocht moeten worden tot 5 km weerszijden de A-16.
Daarnaast is het in onze ogen onjuist om te denken dat vogels zouden moeten weten dat voor hen een gebied is aangewezen als broedgebied (Natura 2000). Vogels broeden daar waar zij verwachten dat er een goede kans is op grootbrengen en overleven van

- nakomelingen. En laten nu juist Rooskensdonk en Weimeren (en de 4^e bergboezem als uitstralingsgebied) bij uitstek een grote variatie aan water en weidevogels hebben.
- Plaatsing van windmolens in (de omgeving van) Rooskensdonk /Weimeren doet afbreuk aan de natuur- en landschapsdoelstellingen van het bestemmingsplan van Breda.
 - Er is niet voor alle aspecten een doorkijk gemaakt naar 2030 (wat wel wordt aangegeven door dhr. J. vd Wijst als provinciale verantwoordelijke voor de MER). Dit verontreinigt de uitkomsten, omdat veel groen nog in de ontwikkelfase is na de aanleg. Zo staan er behoorlijk wat bomen langs/tussen A-16 en HSL tussen Breda Prinsenbeek en Moerdijk, als compensatie voor aanleg HSL. Deze zullen nog behoorlijk groeien en derhalve ook als route/rustplaats kunnen fungeren voor vleermuizen, maar er ook voor zorgen dat vogels hoger gaan vliegen om ze te passeren.
 - Plaatsing in Rooskensdonk betekent een directe inbreuk op de Ecologische Verbindings Zone (EVZ) langs de Mark, omdat de enige grote faunapassage tussen Breda en Moerdijk daar ligt. Ree en vos (en marter?) worden überhaupt niet beschouwd in het ecologisch rapport.
 - Met betrekking tot het **akoestisch onderzoek**.
 Met betrekking tot het onderdeel cumulatie van geluid is geen link gelegd naar de geluidskaarten van de gemeente Breda voor het gebied Steenakker Noord, Haagse Beemden, polder Haagse Beemden en Bergboezems. Het niet aansluiten bij bestaand onderzoek en het doorrekenen van de impact door de extra geluidsbelasting duidt er op dat men vermoedelijk niet alle elementen in beeld heeft om een gedegen standpunt op de betreffende varianten te kunnen geven met betrekking tot de cumulatie van geluid. Daarmee kunnen cijfers mogelijk te laag uitkomen. De enige optie om dan de norm te halen is de molens stilzetten zodat het jaargemiddelde niet boven de gestelde normering uitkomt. Dit gaat ten koste van de opbrengst, wat afgezet tegen de investering er voor kan zorgdragen dat de betreffende molen in het geheel geen profijt op gaan leveren. In dat kader is een beslissing tot plaatsing elders bedrijfseconomisch gezien dan wellicht een betere / profijtelijker oplossing.
 Met betrekking tot het onderdeel cumulatie van geluid is geen link gelegd naar de geluidskaarten van de gemeente Breda voor het gebied Steenakker Noord, Haagse Beemden, polder Haagse Beemden en Bergboezems. Het niet aansluiten bij bestaand onderzoek en het doorrekenen van de impact door de extra geluidsbelasting duidt er op dat men vermoedelijk niet alle elementen in beeld heeft om een gedegen standpunt op de betreffende varianten te kunnen geven met betrekking tot de cumulatie van geluid. Daarmee kunnen cijfers mogelijk te laag uitkomen. De enige optie om dan de norm te halen is de molens stilzetten zodat het jaargemiddelde niet boven de gestelde normering uitkomt. Dit gaat ten koste van de opbrengst, wat afgezet tegen de investering er voor kan zorgdragen dat de betreffende molen in het geheel geen profijt op gaan leveren. In dat kader is een beslissing tot plaatsing elders bedrijfseconomisch gezien dan wellicht een betere / profijtelijker oplossing.
 - T.a.v. de **turbines op het gebied van Verhoef** blijft het allemaal (bewust) erg diffuus. Deze staan absoluut niet conform het eerder vastgestelde bestemmingsplan, want daarmee zou dhr. Verhoef dan ook zelf binnen de kritische geluidszone vallen. Daarnaast is er slechts 1 variant waar ze in voorkomen, en dan ook nog binnen de (on)veiligheidsafstand tot Nieuwveer. Er is geen enkele garantie dat bij een keuze op een andere variant de eerdere via het bestemmingsplan vastgelegde twee windmolens er dus niet zullen komen. De stap is dan snel gemaakt om het bestemmingsplan te herzien, omdat dit dan past binnen de nieuwe 1 km zone met hogere windmolens. Dit is in onze ogen via een niet nette omweg toch meer windmolens met overlast voor de Haagse Beemden geplaatst te krijgen.
 - Waarom wordt **Moerdijk gecompenseerd** voor het feit dat ze al veel overlast hebben van de HSL, A-16 en straks ook nog de 380Kv, terwijl Haagse Beemden ook last heeft van die zelfde HSL en A-16 en reeds een 150Kv lijn door de wijk. Dit is ongelijke behandeling voor

gelijkwaardige situaties.

- Van Rijkswaterstaat hebben wij vernomen dat zij niet akkoord gaan met plaatsing van windmolens in bochten en lussen bij aansluitingen op snelwegen. Dit zou zijn omdat de verkeersdeelnemer mogelijk teveel afgeleid wordt door windmolens en dan mogelijk te weinig aandacht heeft voor de juiste snelheid en rijbaan, met mogelijke gevolgen tot ongevallen.
- Uit bovenstaande opsomming blijkt duidelijk dat er eerst in de concept MER duidelijk wordt in welke gebieden er eigenlijk geen windmolens geplaatst kunnen/mogen worden. Daarmee wordt al het werk van de landschapsarchitect behoorlijk gedegradeerd, want er moet nu gesleuteld worden aan varianten om ze uitvoerbaar te maken.
Het juiste proces was geweest eerst vaststellen waar gebieden of plaatsen zijn waar windmolens niet kunnen of mogen- om diverse redenen- en dan pas de landschapsarchitect aan het werk zetten. Nu is er gaande het hele proces steeds weer iets nieuws in het proces gebracht zoals; locaties die ineens niet meer in aanmerking kwamen (Effen)aan varianten gesleuteld, of nieuwe varianten. Dit getuigt niet van zorgvuldige voorbereiding en serieus omgaan met de mogelijke gevolgen voor de leefomgeving.

Hoogachtend,

Stichting Bewonerskomitee Haagse Beemden (BEKOM),

A. Brekoo, voorzitter